

**การจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับแนวคิดกระบวนการพัฒนาสติปัญญาของบลูม 6 ขั้น
เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครูแห่งชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพของนักศึกษาครู
สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา**

Organizing Active Learning in Conjunction with Bloom's 6-Step Intellectual
Development Process Concept to Develop Teacher Characteristics in the
Professional Learning Community of Student Teachers in the English
major, Faculty of Education, Suan Sunandha Rajabhat University

สุทธิพงศ์ บุญผดุง¹ และวิภาพร บึงลี²

Suttipong Boonphadung and Wipaporn Buenglee

Received: August 21, 2023

Revised: September 24 2023

Accepted: October 05, 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะความเป็นครูแห่งชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC) ของนักศึกษาครู โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับแนวคิดกระบวนการพัฒนาสติปัญญาของบลูม 6 ขั้น และ 2) เปรียบเทียบคุณลักษณะความเป็นครูแห่งชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ ของนักศึกษาครู โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับแนวคิดกระบวนการพัฒนาสติปัญญาของบลูม 6 ขั้นกับเกณฑ์ระดับดีเยี่ยม (ร้อยละ 86) เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาครูชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 1 กลุ่มเรียน มีจำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น 31 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาการฝึกปฏิบัติวิชาชีพ ระหว่างเรียน 1 ที่จัดทำขึ้นตามลักษณะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับกระบวนการพัฒนา

¹ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา; Suan Sunandha Rajabhat University

² สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน; Office of the Private Education Commission

Corresponding author, e-mail: suttipong.bo@ssru.ac.th, Tel. 062-5255638

สถิติปัญญาของบลูม 6 ขั้น จำนวน 15 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 15 ชั่วโมง ที่มีความตรงเชิงเนื้อหา (IOC=.67-1.00) และแบบประเมินตนเองเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นครูแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จำนวน 48 ข้อ มีค่า IOC รายข้ออยู่ระหว่าง .67-1.00 และมีค่า IOC ทั้งฉบับเท่ากับ .87 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .958 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัย พบว่า 1) คุณลักษณะความเป็นครูแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของนักศึกษาครูสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 83) โดยด้านคุณลักษณะความเป็นครูแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน ด้านการร่วมมือร่วมพลัง ด้านการสื่อสารและการมีปฏิสัมพันธ์ ด้านการใฝ่เรียนรู้ และด้านการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน ตามลำดับ และ 2) ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบคุณลักษณะความเป็นครูแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของนักศึกษาครูสาขาวิชาภาษาอังกฤษ โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับแนวคิดกระบวนการพัฒนาสถิติปัญญาของบลูม 6 ขั้น ต่ำกว่ากับเกณฑ์ระดับดีเยี่ยม (ร้อยละ 86) ($t=-1.75$, $p\text{-value}=.044$)

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้เชิงรุก, กระบวนการพัฒนาสถิติปัญญาของบลูม 6 ขั้น, คุณลักษณะความเป็นครู, ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

Abstract

The purposes of this research article were 1) to study teacher characteristics of professional learning communities (PLCs) of student teachers by using active learning management together with process concepts to develop Bloom's 6 stages of intelligence; and 2) to compare the teacher characteristics of professional learning communities of student teachers by using active learning management together with the concept of Bloom's 6 stages of intellectual development process with excellent criteria (86 percent). It was the quantitative research. The sample group used in the research consisted of 1 group of first-year student teachers in the English major, with a total of 31 students. The research tools included a learning management plan for the professional practice course during study that was prepared based on the characteristics of active learning management combined with Bloom's 6 steps of intellectual development process, 15 plans, 1 hour per plan, for a total of 15 hours,

with content validity. (IOC=.67-1.00) and the self-evaluation form regarding teacher characteristics of professional learning communities, totaling 48 items, had an IOC value for each item between .67-1.00 and an IOC value for the entire version equal to .87 and the entire reliability value was .958. Statistics used in data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation and t-test. The research results found that 1) teacher characteristics of the professional learning community of student teachers in the English major, overall, it was at a high level (83 percent). The characteristics of teachers in professional learning communities from highest to lowest were in the aspect of having a common vision and goals, cooperation and power aspect, communication aspect and interaction aspect, and learning and reflection on work performance aspect, respectively; and 2) the results of analysis and comparison of teacher characteristics of the professional learning community of student teachers in the English major used active learning management together with the concept of Bloom's 6 stages of intellectual development process, lower than the excellent criteria (86 percent) ($t=-1.75$, $p\text{-value}=.044$).

Keywords: Active Learning Management, Bloom's 6 Steps of Intellectual Development Process, Teacher Characteristics, Professional Learning Community

บทนำ

นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (อววน.) พ.ศ. 2563-2570 ได้กำหนดแพลตฟอร์มด้านการพัฒนากำลังคนและสถาบันความรู้เพื่อขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไปสู่การเป็นประเทศรายได้สูง ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพของบัณฑิตที่ต้องได้รับการส่งเสริมให้มีความรู้และทักษะเพื่ออนาคต ที่สำคัญยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในการเตรียมคนไทยแห่งศตวรรษที่ 21 ที่รู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมพลิกโฉมแบบฉับพลัน (Disruptive Society) และการพัฒนาผลิตภาพ (Productivity) ของประเทศ (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม, 2562) ตลอดจนการกำหนดนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2565-2569) ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

(2563) ที่จะขับเคลื่อนไปสู่มหาวิทยาลัยเอตทัคคะที่มีอัตลักษณ์ (Niche Guru University) โดยมีพันธกิจที่สำคัญประการหนึ่งคือ การผลิตบัณฑิตที่เน้นองค์ความรู้เป็นเอตทัคคะ คือ เป็นผู้ที่มีความรู้และความสามารถเป็นเลิศในสาขาวิชานั้น ๆ ทำให้คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาตระหนักถึงการผลิตบัณฑิตครูที่มีคุณภาพระดับแนวหน้า เป็นผู้สร้างสรรค์งานวิจัย สร้างนวัตกรรมและองค์ความรู้ เพื่อให้เกิดผลผลิตที่สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนของสังคมและประเทศชาติที่ต้องการบัณฑิตครูคุณภาพ รักการเรียนรู้ตลอดชีวิตและมีทักษะเพื่ออนาคต ซึ่งได้แก่ ทักษะการสร้างสรรค์ ทักษะทางด้านวิชาการและวิชาชีพครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มขีดความสามารถของนักศึกษาครูด้วยการจัดการเรียนโดยใช้โครงงานเป็นฐาน และหรือปัญหาเป็นฐาน (คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2565) ซึ่งเป็นการสร้างครูยุคใหม่ที่สามารถออกแบบกิจกรรมและสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียน และมีบทบาทเป็นนักวิจัยพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) สิ่งเหล่านี้สะท้อนได้ว่าการพัฒนานักศึกษาครูให้มีศักยภาพทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะและคุณลักษณะเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้บัณฑิตครูที่มีคุณภาพ โดยคณะครุศาสตร์จำเป็นต้องใช้กระบวนการวิจัยในการศึกษาและค้นหาแนวทางในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักศึกษาให้เกิดศักยภาพสู่การเป็นครูแห่งศตวรรษที่ 21 ได้อย่างเหมาะสมและตรงตามความต้องการของสังคมและประเทศชาติ การเป็นครูแห่งศตวรรษที่ 21 หรือครูยุคใหม่จำเป็นต้องปรับและพัฒนาตนเองให้มีทักษะของการเรียนรู้ (พระครูสุตวรธรรมกิจ และพระมหาพงศ์ทราทิพย์ สุธีโร, 2563) โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์ความรู้ที่แสดงถึงความรู้ ความสามารถ ทักษะและการปฏิบัติเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC) โดยบูรณาการประสบการณ์การเรียนรู้ ทักษะ ความชำนาญและความรู้ในการปฏิบัติงาน (Baughman, J. Brumm, T. & Mickelson, S., 2012) มาแบ่งปันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากร อาทิ ผู้บริหารและครู เป็นต้น ที่สำคัญการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสบความสำเร็จ ต่างให้ความสำคัญกับการพัฒนาวิชาชีพที่มุ่งให้ครู ผู้บริหาร นักการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง ร่วมมือรวมพลังกันพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอในรูปแบบ PLC (สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์, 2561) โดยที่หลักการ PLC มีลักษณะที่สำคัญ 5 ประการ ได้แก่ 1) การสร้างบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน (Shared Values and Norms) 2) การปฏิบัติที่มีเป้าหมายร่วมกัน คือ การเรียนรู้ของผู้เรียน (Collective Focus on Students Learning) 3) การร่วมมือรวมพลังของสมาชิกชุมชนวิชาชีพ (Collaboration) 4) การเปิดรับการชี้แนะการปฏิบัติและการเรียนรู้ ณ บริบทจริง (Expert Advice and Study Visit) และ 5) การสนทนาที่มุ่งสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (Reflection Dialogue) (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2565)

ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้สอนที่จะต้องเติมเต็มศักยภาพให้กับนักศึกษาครูให้มีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับนโยบายหรือวัฒนธรรมของสถานศึกษาที่ได้ปฏิบัติงานร่วมกัน นอกจากนี้กรณีศึกษา บุญวิเทียน และคณะ (2565) ได้ระบุว่าการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสบความสำเร็จในหลายประเทศต่างให้ความสำคัญกับการพัฒนาวิชาชีพที่มุ่งให้ครู ผู้บริหาร นักการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมมือร่วมพลังกันพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอในรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) เห็นได้ชัดว่าคุณลักษณะความเป็นครูแห่งชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพมีความสำคัญและจำเป็นต่อการส่งเสริมและพัฒนาให้กับนักศึกษาครูก่อนออกไปสู่การฝึกปฏิบัติทางวิชาชีพในสถานศึกษา แต่จากข้อมูลวิจัยที่ผ่านมาพบว่า สถานศึกษายังพบปัญหาการดำเนินงานเกี่ยวกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา (กรณีศึกษา บุญวิเทียน และคณะ, 2565) อย่างไรก็ตามการดำเนินกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้สำเร็จนั้นได้แก่การมีส่วนร่วมของผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องร่วมกันดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและได้รับการสนับสนุน (ชาโรณี ตรีวิทย์, 2560) สอดคล้องกับจารุวรรณ สอนองชาติ และคณะ (2562) ที่เสนอว่าปัจจัยความสำเร็จในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้แก่การสนับสนุนและการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร การอำนวยความสะดวก การกำกับติดตามอย่างเป็นระบบ การสร้างขวัญและกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสื่อสารเป็นหัวใจสำคัญของ PLC ทั้งนี้เพราะการสื่อสารที่สร้างสรรค์ช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีและส่งเสริมการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ (DuFour, R. Eakey, R. & Many, T., 2004) สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าการพัฒนานักศึกษาครูให้เป็นครูแห่งศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องสร้างคุณลักษณะความเป็นครูแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้กับนักศึกษาครู เพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้จริงและเข้าร่วม PLC กับทางสถานศึกษาโดยไม่ต้องเรียนรู้ใหม่เมื่อต้องเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ได้เปิดการลงทะเบียนรายวิชาการฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน 1 ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ PLC ในการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของรายวิชาและฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับ PLC เพื่อให้สามารถใช้ได้จริงในเส้นทางอาชีพครูอย่างเหมาะสมตามบริบทและวัฒนธรรมองค์กร/สถานศึกษาต่อไป

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นแนวทางที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาในเรื่อง PLC ให้กับผู้เรียน ทั้งนี้เพราะการเรียนรู้เชิงรุกสามารถที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้เรียนรู้และรับผิดชอบร่วมกันในการปฏิบัติงาน การมีวินัยในการทำงาน และการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ในขณะเดียวกันผู้สอนจะมีบทบาทเป็นเสมือนผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียน

เป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง (พรทิพย์ วงศ์ไพบุลย์, 2560) ที่สำคัญการเรียนรู้เชิงรุกยังเป็นกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนมากกว่าเนื้อหาวิชาที่เรียน สามารถเชื่อมโยงความรู้หรือสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นในตนเองด้วยการลงมือปฏิบัติจริงผ่านสื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ตามสภาพจริงที่มีครูผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำ เป็นผู้กระตุ้นผู้เรียน อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยกระบวนการคิดขั้นสูง ผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินค่าจากสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้ และนำไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สถาพร พฤษติกุล, 2555; วารินทร์พร พันเพ็ญฟู, 2563) นอกจากนี้ลักษณะของกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกยังเน้นถึงการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้สอนหรือเพื่อน การให้คำแนะนำหรือการสนับสนุนที่ท้าทายผู้เรียน โดยอยู่บนพื้นฐานความสามารถปัจจุบันของผู้เรียน และผ่านการให้ผลป้อนกลับที่เข้มข้นแก่ผู้เรียนโดยใช้การประเมินเพื่อการเรียนรู้ (รัศมี ศรีนนท์ และคณะ, 2561) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด เพราะทำให้ผู้เรียนสามารถรักษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้อยู่ได้คงทนมากกว่าการเรียนรู้แบบดั้งเดิม (ไพศาล บรรจสุวรรณ์, 2561 อ้างถึงใน อรรพรรณ วรรณฤทัย และคณะ, 2565) เนื่องจากการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกมีความเกี่ยวข้องกับการใช้ทักษะการคิดขั้นสูงซึ่งได้แก่ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องตื่นตัวและมีส่วนร่วม ดังนั้นผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้หากได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ นั้น ๆ ที่สำคัญการเรียนรู้จะเกิดขึ้นหากผู้เรียนได้พูด ได้เขียน ได้เชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมและได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน (บุศรา นิยมเวช และคณะ, 2563) สอดคล้องกับจอร์จัน เสนาकरण (2562) ได้เสนอรูปแบบกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ดังนั้นจึงมีประเด็นที่น่าสนใจและควรค่าแก่การหาคำตอบที่ว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ถ้าได้มีการเชื่อมโยงกระบวนการทางสติปัญญาของบลูมเพื่อเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะการคิดขั้นสูงย่อมเป็นการเติมเต็มศักยภาพให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพได้จริงหรือไม่ มากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เพราะกระบวนการพัฒนาทางสติปัญญาของบลูมได้รับการยอมรับในวงกว้างของวงการการศึกษาว่ามีการจัดระบบ การจำแนกผลลัพธ์การเรียนรู้และการประเมินผลที่ชัดเจน (Adams, N. E., 2015) มีโครงสร้างที่เป็นลำดับขั้นที่แน่นอน ที่สำคัญได้มีการปรับปรุงโครงสร้างจากเดิมโดยจัดระบบที่ชัดเจนของมิติความรู้เป็น 4 มิติ ประกอบด้วยความรู้ที่เป็นข้อเท็จจริง ความรู้ที่เป็นความคิดรวบยอด ความรู้ที่เป็นกระบวนการ และความรู้ที่เป็นอภิปัญญา ในขณะที่กระบวนการพัฒนาทางสติปัญญาแบ่งเป็น 6 ชั้น ได้แก่ ระดับจำ เข้าใจ นำไปใช้ วิเคราะห์ ประเมินค่า และสร้างสรรค์ เพื่อให้มีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้กับระบบการศึกษาในปัจจุบัน (Anderson, L. & Krathwohl, D. A., 2001) เช่น การ

นำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร การฝึกอบรมครู การสร้างแบบทดสอบ และการวางแผนการจัดการเรียนรู้ (Adams, N. E., 2015) ซึ่งแสดงให้เห็นมีความเป็นไปได้อย่างมากที่จะนำแนวคิดกระบวนการพัฒนาสติปัญญาของบลูม 6 ขั้นไปใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้

จากเหตุและผลข้างต้น จึงนำไปสู่คำถามวิจัยที่ว่าถ้าได้มีการเชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ระหว่างการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและกระบวนการพัฒนาสติปัญญาของบลูม 6 ขั้น โดยเริ่มตั้งแต่การพัฒนาให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ ร่วมอภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยผ่านกิจกรรมที่หลากหลายของการเรียนรู้เชิงรุก มีการแสดงความรู้และความคิดเห็นกับผู้สอน พร้อมทั้งมีการศึกษาจากเอกสารด้วยตนเองเพื่อเติมเต็มความรู้และความเข้าใจ (Understanding) นำความรู้นั้นไปลงมือทำ ปฏิบัติฝึกฝน (Application) วิเคราะห์ (Analysis) และประเมินความเหมาะสมของความรู้ ตลอดจนสร้างสรรค์หรือสังเคราะห์ (Synthesis) ความรู้นั้นจนได้เป็นองค์ความรู้ที่ตกผลึกเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ในการเรียนรายวิชาการฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน 1 ได้นาน้อยเพียงใด ดังนั้นเพื่อหาคำตอบอย่างเป็นรูปธรรมจากคำถามวิจัยข้างต้น จึงนำไปสู่การศึกษาและวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับแนวคิดกระบวนการพัฒนาสติปัญญาของบลูม 6 ขั้น เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครูแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของนักศึกษาครูสาขาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะสร้างหรือผลิตบัณฑิตครูมืออาชีพในยุคศตวรรษที่ 21 ตามความต้องการของสถานศึกษา สังคมและประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะความเป็นครูแห่งชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC) ของนักศึกษาครู โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับแนวคิดกระบวนการพัฒนาสติปัญญาของบลูม 6 ขั้น
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะความเป็นครูแห่งชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC) ของนักศึกษาครู โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับแนวคิดกระบวนการพัฒนาสติปัญญาของบลูม 6 ขั้นกับเกณฑ์ระดับดีเยี่ยม (ร้อยละ 86)

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยดำเนินการตามการวิจัยกึ่งทดลองประกอบด้วย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาครูชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน 1 จำนวน

2 กลุ่มเรียน มีจำนวนนักศึกษาครูทั้งหมด 60 คน (ฝ่ายทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2565) โดยลักษณะของนักศึกษาครูระหว่างกลุ่มเรียนทั้ง 2 กลุ่มนี้ เป็นการจัดกลุ่มเรียนแบบคละความสามารถซึ่งมีความรู้และความสามารถในระดับที่ไม่แตกต่างกัน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาครูชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน 1 จำนวน 1 กลุ่มเรียนได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม มีจำนวนนักศึกษาครูทั้งสิ้น 31 คน

3. เครื่องมือวิจัย ประกอบด้วย

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาการฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน 1 ที่จัดทำขึ้นตามลักษณะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับกระบวนการพัฒนาสติปัญญาของบลูม 6 ชั้น จำนวน 15 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 15 ชั่วโมง ซึ่งลักษณะของกิจกรรมการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้จะเชื่อมโยงระหว่างรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกและกระบวนการพัฒนาสติปัญญาของบลูม 6 ชั้น โดยเริ่มตั้งแต่การพัฒนาให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจโดยการเรียน ร่วมอภิปราย และแสดงความคิดกับผู้สอน พร้อมทั้งมีการศึกษาจากเอกสารด้วยตนเองเพื่อเติมเต็มความรู้ และความเข้าใจ นำความรู้นั้นไปลงมือทำ ปฏิบัติฝึกฝน วิเคราะห์ ประเมินค่าและสร้างสรรค์ความรู้ ซึ่งจะทำได้ความรู้ที่ผ่านกระบวนการคิด/การกลั่นกรอง เพื่อนำไปใช้สร้างคุณลักษณะความเป็นครูแห่งชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC) และในขณะเดียวกันก็จะเน้นความรู้อีกส่วนหนึ่งที่เกิดจากกระบวนการแสวงหาความรู้ใหม่ (Investigating Knowledge) โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุกที่ผ่านการร่วมมือกันเรียนรู้ การลงมือปฏิบัติเพื่อสร้างองค์ความรู้ ทั้งนี้แผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นมีค่า IOC ระหว่าง .67-1.00 ดังนั้นแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้

3.2 การประเมินคุณลักษณะความเป็นครูแห่งชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC) ของนักศึกษาครู ในรายวิชาการฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน 1 ประกอบด้วยแบบประเมินตนเองเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นครูแห่งชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพจำนวน 48 ข้อ มีค่า IOC รายข้ออยู่ระหว่าง .67-1.00 โดยมีค่า IOC ทั้งฉบับเท่ากับ .87 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .958 ดังนั้นแบบประเมินตนเองเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นครูแห่งชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพจึงมีความตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อถือได้ที่เหมาะสมและนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับกระบวนการพัฒนาสติปัญญาของบลูม 6 ชั้น จำนวน 15 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวม 15 ชั่วโมง ให้กับนักศึกษาครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างประเมินตนเองในสัปดาห์ที่ 15 เกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นครูแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) รายวิชาการฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน 1 ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ บันทึกผลคะแนนประเมินคุณลักษณะความเป็นครูแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การประเมินตนเองเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นครูแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของนักศึกษาครู วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้เกณฑ์การแปลผล ดังตารางที่ 1

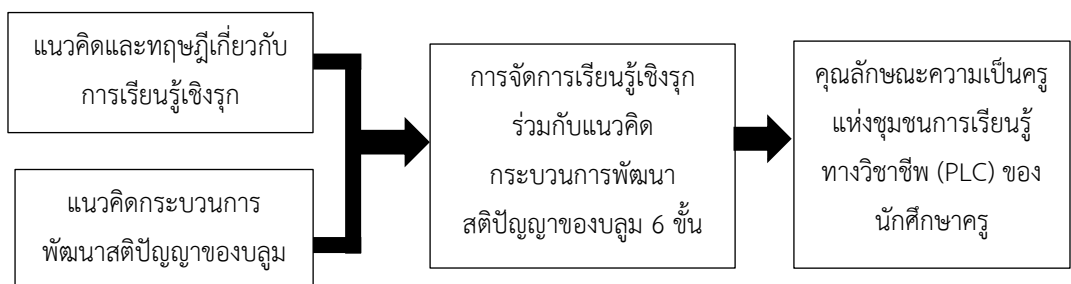
ตารางที่ 1 เกณฑ์การแปลผลคุณลักษณะความเป็นครูแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของนักศึกษาครู

ค่าเฉลี่ยคุณลักษณะ	ความหมาย
4.50 – 5.00	มากที่สุด
3.50 – 4.49	มาก
2.50 – 3.49	ปานกลาง
1.50 – 2.49	น้อย
1.00 – 1.49	น้อยที่สุด

5.2 การเปรียบเทียบคุณลักษณะความเป็นครูแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของนักศึกษาครูกับเกณฑ์คะแนนร้อยละ 86 วิเคราะห์โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การศึกษาและวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยดังภาพที่ 1 ต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. คุณลักษณะความเป็นครูแห่ง PLC ของนักศึกษาครูสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านคุณลักษณะความเป็นครูแห่ง PLC เรียงอันดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน ด้านการร่วมมือรวมพลัง ด้านการสื่อสารและการมีปฏิสัมพันธ์ ด้านการใฝ่เรียนรู้ และด้านการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 2 ต่อไปนี้

ตารางที่ 2 การศึกษาคุณลักษณะความเป็นครูแห่ง PLC ของนักศึกษาครู

คุณลักษณะความเป็นครูแห่ง PLC	ระดับคุณลักษณะความเป็นครูแห่ง PLC		
	Mean	S.D.	แปลผล
ด้านการมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน	4.42	.76	มาก
ด้านการร่วมมือรวมพลัง	4.33	.78	มาก
ด้านการสื่อสารและการมีปฏิสัมพันธ์	4.12	.92	มาก
ด้านการใฝ่เรียนรู้	3.94	.89	มาก
ด้านการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน	3.93	.95	มาก
ภาพรวม	4.15	.86	มาก

2. ผลการศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะความเป็นครูแห่งชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพของนักศึกษาครูสาขาวิชาภาษาอังกฤษ โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับแนวคิดกระบวนการพัฒนาศติปัญญาของบลูม 6 ขั้น ต่ำกว่ากับเกณฑ์ระดับดีเยี่ยม (ร้อยละ 86) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่กำหนดไว้ว่าคุณลักษณะความเป็นครูแห่งชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพของนักศึกษาครูสูงกว่าเกณฑ์ระดับดีเยี่ยม ($t=-1.75$, $p\text{-value}=.044$) ดังรายละเอียดของตารางที่ 3 ต่อไปนี้

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบคุณลักษณะความเป็นครูแห่งชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพของนักศึกษาครู โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับแนวคิดกระบวนการพัฒนาศติปัญญาของบลูม 6 ขั้นกับเกณฑ์ระดับดีเยี่ยม (ร้อยละ 86)

Test Value = 4.30 (ร้อยละ 86)				
การเปรียบเทียบคุณลักษณะความเป็นครูแห่ง ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC)	Mean Difference	t	df	p-value
สมมติฐาน H_0 : Mean = 4.15 $\geq$ 4.30	-.15	-1.75*	39	.044

$$H_1: \text{Mean} = 4.15 < 4.30$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. คุณลักษณะความเป็นครูแห่งชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC) ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากแสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้เชิงรุกพร้อมกับแนวคิดกระบวนการพัฒนาสติปัญญาของบลูม 6 ชั้น มีความเป็นไปได้ในการนำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการผลิตของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ทั้งนี้เพราะกระบวนการของบลูมมีการจัดระบบด้านสติปัญญาให้กับผู้เรียนเกิดความสามารถไปทีละขั้น ตั้งแต่ขั้นจำ เข้าใจ ประยุกต์ใช้ วิเคราะห์ ประเมินค่าและสร้างสรรค์ โดยผู้สอนจะต้องมีการเตรียมความพร้อมในเรื่องแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบดังกล่าว ตั้งแต่กระบวนการที่ดำเนินการโดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่เน้นให้นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์เกิดความกระตือรือร้นหรือสร้างความรู้จากสาระการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นหลัก และใช้กระบวนการพัฒนาสติปัญญาของบลูมที่ขับเคลื่อนให้นักศึกษาใช้ความรู้ ความคิดในการศึกษาความหมายของสาระจากเรื่องที่เรียน การทำความเข้าใจ การประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ การประเมินค่าของเรื่องที่เรียนรู้และการออกแบบแนวทางของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้อย่างสร้างสรรค์ตามลำดับต่อไป

ที่สำคัญการจัดการเรียนรู้เชิงรุกพร้อมกับแนวคิดกระบวนการพัฒนาสติปัญญาของบลูม 6 ชั้นส่งเสริมให้นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์เกิดคุณลักษณะความเป็นครูแห่ง PLC ในระดับมาก โดยคุณลักษณะความเป็นครูแห่ง PLC เรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน ด้านการร่วมมือร่วมพลัง ด้านการสื่อสารและการมีปฏิสัมพันธ์ ด้านการใฝ่เรียนรู้ และด้านการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกันเป็นคุณลักษณะสำคัญอันดับแรกของความเป็นครูแห่ง PLC สอดคล้องกับ Wong, J. L. N. (2010) ที่พบว่าการที่ชุมชนมีเป้าหมายร่วมกันและพัฒนาความรับผิดชอบร่วมกันเป็นสิ่งสำคัญใน PLC และยังสอดคล้องกับ Luștea, A. & Crașovan, M. (2020) ที่พบว่าการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน เป็นปัจจัยที่อธิบายถึงการมีอยู่ของกระบวนการพัฒนาวิชาชีพที่เข้มแข็งในสถานศึกษาและเป็นไปตามทฤษฎีกิจกรรมประวัติศาสตร์วัฒนธรรม (Cultural-historical Activity Theory: CHAT) ที่อธิบายถึงการทำงานของบุคคลที่มีสิ่งที่สนใจร่วมกัน ใช้เครื่องมือร่วมกัน ปฏิบัติตามกฎหมายและทำงานร่วมกัน เน้นการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติและการลงมือทำ ใช้เครื่องมือทุกชนิดเพื่อเรียนรู้และสื่อสาร (Foot, K. A. 2014) ในขณะที่คุณลักษณะด้านการร่วมมือร่วมพลังอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ รับทราบหน้าที่ของตนที่มีร่วมกันเพื่อให้งานประสบ

ความสำเร็จ ตลอดจนการยอมรับความคิดเห็นของสมาชิกคนอื่น ๆ ระหว่างการอภิปรายร่วมกัน สอดคล้องกับ Harvey, F. & Teledahl, A. (2022) ที่พบว่า PLC ทำให้ผู้เข้าร่วมเปลี่ยนรูปแบบของการร่วมมือรวมพลัง เห็นมุมมองที่แตกต่าง ได้มีการอภิปรายความคิดเห็นกับผู้อื่นทำให้เกิดการพัฒนาและการเรียนรู้ของตน ที่สำคัญการร่วมมือรวมพลังเป็นสมรรถนะสำคัญของการเป็นครู (Zhang, J. & Pang, N. 2016) นอกจากนี้ยังมีผลการวิจัยบางส่วนที่สัมพันธ์กับงานของ Slack, A. (2019) ที่พบว่า PLC ช่วยให้นักศึกษาครูเห็นคุณค่าของการร่วมมือรวมพลังในการทำงาน รับรู้และรับทราบเกี่ยวกับตนเอง สำหรับคุณลักษณะความเป็นครูแห่ง PLC ด้านการสื่อสารและการมีปฏิสัมพันธ์ของนักศึกษาครูอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาครูรับรู้ศักยภาพของตนในการแสดงความคิดเห็นและประเด็นต่าง ๆ อย่างชัดเจนเพื่อให้ได้แนวทางในการแก้ปัญหาของกลุ่ม สอดคล้องกับ TeKippe, S. S. (2017) ที่พบว่า PLC เป็นการเปิดโอกาสการสื่อสารถึงประสบการณ์ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับนักศึกษาครูในการแสดงความรู้ ความคิดเห็นและทัศนะทางวิชาการเพื่อสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ตลอดจนยังเป็นการพัฒนาศักยภาพให้กับตนได้เป็นอย่างดี ส่วนคุณลักษณะของ PLC ด้านการใฝ่เรียนรู้ และด้านการสะท้อนผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากเช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคุณลักษณะดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับความสามารถของบุคคลในการดำเนินงาน PLC สอดคล้องกับโครงสร้างและคุณลักษณะของ PLC ที่ Antinluoma, M. Ilomäki, L. & Toom, A. (2022) ได้ศึกษาและวิจัยโดยพบว่าการใฝ่เรียนรู้ การสะท้อนความรู้ผ่านการแลกเปลี่ยนจากการปฏิบัติงานเป็นคุณลักษณะ PLC ที่แสดงถึงความสามารถของตัวบุคคลในการดำเนินการ PLC ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการที่นักศึกษาครูได้เข้าร่วมในกิจกรรม PLC โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับแนวคิดกระบวนการพัฒนาสติปัญญาของบลูม 6 ชั้น จะทำให้นักศึกษาครูจะได้ทบทวน และสะท้อนคิดเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ ประเด็นที่ควรปรับปรุงตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและนำไปสู่การพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครูแห่งชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพของนักศึกษาครูได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2. ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบคุณลักษณะความเป็นครูแห่งชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพของนักศึกษาครูสาขาวิชาภาษาอังกฤษ โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับแนวคิดกระบวนการพัฒนาสติปัญญาของบลูม 6 ชั้น ต่ำกว่ากับเกณฑ์ระดับดีเยี่ยม (ร้อยละ 86) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาครูชั้นปีที่ 1 ที่อาจจะยังไม่คุ้นชินต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยใช้ ทำให้มีการประเมินและสะท้อนผลเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นครูแห่งชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพของตนเองในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ เพราะอาจคิดว่าตนยังปฏิบัติเกี่ยวกับ PLC ไม่ถึงระดับดีเยี่ยม สิ่งเหล่านี้มีความสอดคล้องกับการรับรู้

เกี่ยวกับตนเองหรือการยอมรับตนเองในด้านวิชาการ เช่น ความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมภายใต้เงื่อนไขและเวลาที่มีการจำกัด ทำให้เกิดความเครียดทางวิชาการ ส่งผลให้การประเมินตนเองมีแนวโน้มลดลง (García-Martínez, I. Gavín-Chocano, Ó. León, S. P. & Ubago-Jiménez, J. L. 2021) นอกจากนี้อาจมีความเป็นไปได้ที่นักศึกษาครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดว่าผลของการปฏิบัติงานในกิจกรรม PLC ยังต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นซึ่งมีความสอดคล้องกับอรุณฯ ศรีสะอาด (2554) ที่อธิบายว่าการประเมินตนเองเป็นการตัดสินใจของผู้เรียนว่าตนเองสามารถปฏิบัติได้ตามเกณฑ์และมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาจุดอ่อนของตนเองให้ดีขึ้น สิ่งเหล่านี้สะท้อนได้ว่านักศึกษาครูมีความชัดเจนที่บ่งบอกคุณลักษณะความเป็นครูแห่ง PLC ของตนเองได้ ระบุว่ามีความรู้คุณลักษณะใดบ้างที่ต้องปรับปรุงและพัฒนาสู่การเป็นครูมืออาชีพแห่งชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพต่อไป

องค์ความรู้ใหม่

1. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับแนวคิดกระบวนการพัฒนาสติปัญญาของบลูม 6 ชั้น มีประสิทธิภาพในการสร้างทักษะและความรู้ของนักศึกษาครู เชื่อมโยงกับคุณลักษณะความเป็นครูแห่ง PLC โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร การทำงานร่วมกัน และการเรียนรู้อย่างมืออาชีพอันจะนำไปสู่การเป็นครูมืออาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2. การจัดการเรียนรู้หรือกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมรายวิชาที่เป็นความรู้ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติควรใช้การจัดการเรียนรู้ที่มีการผสมผสานวิธีที่เน้นสติปัญญา การสร้างความรู้และลงมือปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาด้านสติปัญญาและการปฏิบัติได้อย่างกลมกลืนและสมดุลระหว่างกัน ที่สำคัญยังอาจเป็นพื้นฐานสำคัญในการต่อยอดองค์ความรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

3. การพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครูแห่งชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC) จำเป็นต้องมีองค์ประกอบในการพัฒนาให้เกิดคุณลักษณะดังกล่าว ได้แก่ องค์ประกอบด้านการมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน องค์ประกอบด้านการร่วมมือรวมพลัง องค์ประกอบด้านการสื่อสารและการมีปฏิสัมพันธ์ ดังนั้นลักษณะของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรเน้นให้เรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและลงมือทำเพื่อให้เกิดการสะท้อนคิดในสิ่งที่ควรปรับปรุงและสิ่งที่ควรเสริมสร้างให้เข้มแข็ง ซึ่งวิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับแนวคิดกระบวนการพัฒนาสติปัญญาของบลูม 6 ชั้น เป็นวิธีการหนึ่งที่มีความเหมาะสมและตอบโจทย์ในเรื่องดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ข้อมูลและสารสนเทศจากผลการวิจัยเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน หน่วยงานที่ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตครู และสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการร่วมกัน กำหนดเป็นนโยบายการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเพื่อใช้ในการพัฒนานักศึกษาครูให้เป็นบุคคลแห่ง การเรียนรู้ตลอดชีวิตและเกิดสมรรถนะในยุคศตวรรษที่ 21 ต่อไป
2. ผู้บริหารคณะ และหัวหน้าสาขาวิชา ควรหาแนวทางในการยกระดับคุณลักษณะ ความเป็นครูแห่งชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพให้บรรลุเป้าหมายของระดับดีเยี่ยม โดยสนับสนุนให้ คณาจารย์ผู้สอนทำวิจัยเพื่อหาวิธีการหรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อการส่งเสริมให้ นักศึกษาครูเกิดคุณลักษณะความเป็นครูแห่งชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพอย่างมีคุณภาพต่อไป
3. คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ที่ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตครู ควรนำคุณลักษณะความ เป็นครูแห่งชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพไปกำหนดเป็นนโยบายหรือยุทธศาสตร์ในการพัฒนาและบ่ม เพาะนักศึกษาครูเพื่อให้นักศึกษาครูเห็นศักยภาพของตน เกิดคุณลักษณะการทำงานร่วมกับผู้อื่นซึ่ง เป็น Soft skill สำคัญที่จะทำให้นักศึกษาครูมีสมรรถนะในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. จากข้อสรุปพบว่านักศึกษาครูมีระดับคุณลักษณะความเป็นครูแห่งชุมชนการ เรียนรู้วิชาชีพ (PLC) ของนักศึกษาครูอยู่ในระดับมาก/ดี แม้ว่าจะต่ำกว่าระดับดีเยี่ยม (ร้อยละ 86) แต่สามารถอนุมานได้ว่าการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับแนวคิดกระบวนการพัฒนาสติปัญญาของ บลุ่ม 6 ชั้น สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพในการสร้างคุณลักษณะความ เป็นครูแห่ง PLC ให้กับนักศึกษา ดังนั้นจึงเสมือนเป็นแนวทางให้กับอาจารย์ผู้สอน ผู้บริหารคณะครุ ศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ และสาขาวิชานำไปใช้หรือปรับใช้เพื่อยกระดับคุณลักษณะความเป็นครูแห่ง PLC ให้กับนักศึกษาที่กำลังจะเป็นครูในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป
2. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับแนวคิดกระบวนการพัฒนาสติปัญญาของบลุ่ม 6 ชั้นเพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครูแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของนักศึกษาครูเป็น เพียงจุดเริ่มต้นของการพัฒนานักศึกษาครูให้เกิดคุณลักษณะตามที่สังคมและประเทศชาติคาดหวัง ดังนั้นอาจารย์ผู้สอน นักวิจัยของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ควรมีการศึกษาและเปรียบเทียบกับ รูปแบบการเรียนรู้แบบอื่นว่าผลที่ได้จะเหมือนหรือแตกต่างกัน เพื่อให้ได้แนวทางในการพัฒนา

ผู้เรียนได้ตรงตามความคาดหวังมากที่สุด ทำให้ลดเวลาและต้นทุนในการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพต่อไป

3. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับแนวคิดกระบวนการพัฒนาสติปัญญาของบลูม 6 ขั้นเพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครูแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของนักศึกษาครู อาจยังไม่ตอบสนองกับความต้องการของนักศึกษาครูได้ทุกคน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแบบการเรียนรู้ (Learning Styles) ของนักศึกษาครูอาจมีผลต่อการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในการวิจัยนี้ ดังนั้นอาจารย์ผู้สอน สาขาวิชา และคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ควรมีการศึกษาความเกี่ยวข้องระหว่างแบบการเรียนรู้ของนักศึกษากับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับแนวคิดกระบวนการพัฒนาสติปัญญาของบลูม 6 ขั้น เพื่อเติมเต็มองค์ความรู้ในเรื่องการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่เป็นทั้งออนไซต์ ออนไลน์ หรือแบบ Hybrid ได้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้นต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่สนับสนุนเรื่องทุนการทำวิจัย เลขที่สัญญา 06/2566 และขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สจีวรรณ ทรรพสุข ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทิพย์วิมล ประเสริฐศรี อาจารย์วีรฉิป์ ชีโนรักษ์ อาจารย์ ดร.พิณทิพา สืบแสง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กรรณิการ์ ภิรมย์รัตน์ คณบดีคณะครุศาสตร์ ที่กรุณาให้คำแนะนำอำนวยความสะดวกในการทำวิจัยจนทำให้งานวิจัยนี้ประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งขอขอบคุณนักศึกษาครูสาขาวิชาภาษาอังกฤษชั้นปีที่ 1 ทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิกา บุญวิเทียน และคณะ. (2565). การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์. *วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ*, 2(5), 713-732.
- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม. (2562). *นโยบายและยุทธศาสตร์ พ.ศ. 2563-2570*. เข้าถึงได้จาก <https://www.mhesi.go.th/index.php/stg-policy/930-2563-2570.html>
- คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. (2565). *เป้าหมายการพัฒนาคณะครุศาสตร์*. เข้าถึงได้จาก <https://edu.ssru.ac.th/en/home>

- จารุวรรณ สอนงชาติ และคณะ. (2562). ปัจจัยในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ อาจารย์พยาบาล. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์*, 6(9), 4250-4260.
- จूरรัตน์ เสนากรรม. (2562). กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในยุคประเทศไทย 4.0. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*, 30(1), 12-23.
- ชาธิณี ตริวรัญญ. (2560). การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพด้วยการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน: แนวคิดและแนวทางสู่ความสำเร็จ. *วารสารครุศาสตร์*, 45(1), 299-319.
- บุศรา นิยมเวช สิริรัตน์ หิตะโกวิท ทิศา เลิศชนะ และสันทนา สุธาดารัตน์. (2563). การจัดการ เรียนรู้ของคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่ใช้วิธีการสอนแบบการเรียนรู้เชิงรุก. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 34(111), 17-31.
- ฝ่ายทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. (2565). สถิติจำนวนนักศึกษา ลงทะเบียน. เข้าถึงได้จาก <https://reg.ssru.ac.th/isqy12>
- พรทิพย์ วงศ์ไพบูลย์ (2560). การเรียนรู้เชิงรุกและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน. *วารสารสถาบันวิจัย ญาณสังวร*, 8(2), 327-336.
- พระครูสุตวรธรรมกิจ และพระมหาพงศ์ทราทิพย์ สุธีโร. (2563). การพัฒนาครูไทยสู่ศตวรรษที่ 21. *วารสารบัณฑิตสาเกตปริทรรศน์*, 5(2), 19-30.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. (2564). นโยบายและแผนยุทธศาสตร์ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2565-2569). เข้าถึงได้จาก https://ssru.ac.th/about_vision-and-strategy.php
- รัศมี ศรีนนท์ และคณะ. (2061). การจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคไทยแลนด์ 4.0. *วารสารการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 9(2), 331-343.
- วารินทร์พร พันเพื่องฟู. (2563). สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักศึกษาวิชาชีพครู. *วารสารว ไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 10(3), 193-202.
- สถาพร พงษ์พิบูล. (2555). คุณภาพผู้เรียนเกิดจากกระบวนการเรียนรู้. *วารสารการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา*, 6(2), 1-12.
- สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. (2561). *คุรุสภาประกาศแนวทางสนับสนุนเครือข่ายพัฒนาวิชาชีพครูเน้น PLC* อดหนุน 5 หมื่น-2 แสน. เข้าถึงได้จาก https://www.matichon.co.th/education/news_812594

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580*. เข้าถึงได้จาก https://www.nesdc.go.th/download/document/SAC/NS_SumPlanOct2018.pdf
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2565). *ประกาศสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาเรื่อง การเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ*. เข้าถึงได้จาก <https://www.ksp.or.th/ksp2018/2022/12/41144/>
- อรนุช ศรีสะอาด. (2554). การประเมินตนเอง. *วารสารการวัดผลการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 17(2), 1-5.
- อรรณณ วรรณฤทัย และคณะ. (2565). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาสอนศาสนา. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 7(6), 17-32.
- Adams, N. E. (2015). Bloom's taxonomy of cognitive learning objectives. *Journal of Medical Library Association*, 103(3), 152-153. Doi: 10.3163/1536-5050.103.3.010
- Anderson, L. & Krathwohl, D. A. (2001). *Taxonomy for Learning, Teaching and Assessing: A revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives*. New York : Longman.
- Antinluoma, M. Ilomäki, L. & Toom, A. (2022). The involvement of teaching assistants in professional learning communities. *Cogent Education*, 9(1), 1-27.
- Baughman, J. Brumm, T. & Mickelson, S. (2012). Student professional development: Competency-based learning and assessment. *The Journal of Technology Studies*, 38(2), 115-127.
- DuFour, R. Eakey, R. & Many, T. (2006). *Learning by Doing a Handbook for Professional Learning Communities at Work*. Bloomington, IN : Solution Tree Press.
- Foot, K. A. (2014). Cultural-historical activity theory : Exploring a theory to inform practice and research. *Journal of Human Behavior in the Social Environment*, 24(3), 329-347.

- García-Martínez, I., Gavín-Chocano, Ó., León, S. P., & Ubago-Jiménez, J. L. (2021). Analysis of the pre-service teachers' academic stress based on their self-concept and personality. *Education Sciences*, 11(11), 659.
- Harvey, F. & Teledahl, A. (2022). Characteristics of professional learning communities in Mathematics: A systematic review. *Mathematics Teacher Education & Development*, 24(1), 72–95.
- Luștrea, A. & Crașovan, M. (2020). The specificity of professional learning communities in Romania. *Journal of Educational Sciences*, 21(2), 38-55.
- Slack, A. (2019). The power of professional learning: Using PLCs to enhance accessibility of instruction for English learners. *International Journal of Teacher Leadership*, 10(2), 17-27.
- TeKippe, S. S. (2017). A roadmap to increase active learning: Reading methodology courses with problem-based learning in professional learning communities. *Journal of Higher Education Theory and Practice*, 17(9), 118-129.
- Wong, J. L. N. (2010). Searching for good practice in teaching: a comparison of two subject-based professional learning communities in a secondary school in Shanghai. *Compare: A Journal of Comparative and International Education*, 40(5), 623-639.
- Zhang, J. & Pang, N. (2016). Exploring the Characteristics of Professional Learning Communities in China : A Mixed-Method Study. *Asia-Pacific Education Researcher*, 25(1), 11–21.